

Smått norsk Okkupasjonshistorie, 1914

NORGE UNDER OKKUPASJONEN

Prosjektråd: Direktør Bjørn Balstad, forfatteren Randi Bratteli, forsker Guri Hjeltnes, professor Tore Pryser, fylkesmann Håkon Randal.
Styreleder: Bjørn Balstad, Oslo, Tlf: 22 14 12 05

Adresse: Prosjektleder Jan Eidi, Myggveien 26, 3218 Sandefjord, Tlf: 33 45 07 58
Bankgiro: 2490.45.50309 Postgiro: 0826 0916271

108490

Sandefjord, 13. februar 1995

Til
den som er interessert.

Syv prosjekter som datakartlegger okkupasjonsårene i Norge

Vi viser til vedlegg om våre prosjekter som vil bli presentert i tiden fremover:
Norsk skoleungdoms intervjuer med 12.000 personer eldre enn 65 år over hele landet. Tyskernes fysiske og sosiale aktiviteter som kartlegges i alle Norges kommuner. Nasjonal Samlings organisasjon og aktiviteter i kommunene. 5.500 frontkjemperes demografi og hvorfra de ble rekruttert. Arbeidstjenesten 101 leirer med 49.410 innkalte.
Hjemmestyrkenes 40.000 aktive i Norge, kjønn, alder, kommune i 22 distrikter. 8.600 krigsbarn med norsk mor og tysk far født fra 1940-1946.

Noen nøkkeltall om krigen i Norge:

Tap av menneskeliv: Totalt 10.475. Våpnede styrker 2000, sjøfolk 3.638, motstandsfolk 2.091, sivile 1.179, frontkjemper 902, angivere 65. 868 var kvinner.
366 ble henrettet av tyskerne, 162 motstandsfolk falt i kamp under razziar o.l., 130 døde i konsentrasjonsleirer og fengsler i Norge, 39 av dem ble torturert til døde, 43 begikk selvmord, 1.340 omkom i tyske konsentrasjonsleire. 93 døde under flukt til Storbritannia.
12.000 flyktet til Storbritannia. 40.000 fant fristed i Sverige.

Ukjente opplysninger for mange:

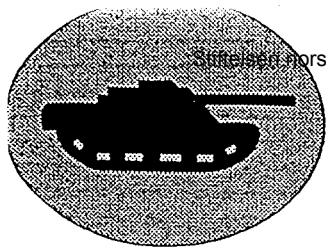
Sommeren 1945 var 2000 tyskerjenter internert og samlet på Hovedøen i Oslo. Bordell for tyske offiserer med franske og polske kvinner på hotell i Dronningensgate i Oslo. Sommerutflukter til pensjonater på Tjøme.

Ta kontakt med oss pr. telefon om du er interessert i mer detaljerte opplysninger og om vår vei til målet:

Dataregistrering av okkupasjonsårene som dokumentasjon for ettertiden!

Med vennlig hilsen
NORGE UNDER OKKUPASJONEN

Jan Eidi
Jan Eidi
prosjektleder

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie 2014

NORGE UNDER OKKUPASJONEN

Prosjektråd: Direktør Bjørn Balstad, forfatteren Randi Bratteli, forsker Guri Hjeltnes, professor Tore Pryser, fylkesmann Håkon Randal
Styreleder: Bjørn Balstad, Oslo, Tlf: 22 14 12 05

Adresse: Prosjektleder Jan Eidi, Myggveien 26, 3218 Sandefjord, Tlf: 33 45 07 58
Bankgiro: 2490.45.50309 Postgiro: 0826 0916271

Oslo/Sandefjord, 9. februar 1955

Norges forskningsråd
Postboks 2700, St. Hanshaugen

0131 OSLO

Søknad om støtte til publisering av samfunnsforsknings-prosjektene:

1. "Hva hendte i vår kommune under okkupasjonen?". Intervjuer: 12.000 over 65 år
2. Tyskernes fysiske og sosiale aktiviteter i Norge 1940-1945
3. Nasjonal Samlings virksomheter og aktiviteter under okkupasjonen
4. Dataregistrering av 5.500 frontkjempere, alder, geografisk rekruttering m.m.
5. Registrering av Arbeidstjenestens leirer og tilslutning 1940-1945
6. Hjemmestyrkenes 40.000 aktive i Norge, kjønn, alder, kommune, fylke
7. Kartlegging av 8.600 krigsbarn med norsk mor og tysk far i Norge 1940-1946.

Prosjektansvarlige:

Prosjektråd: Bjørn Balstad, Randi Bratteli; Guri Hjeltnes, Tore Pryser, Håkon Randal

Administrativt ansvarlig:

Direktør Bjørn Balstad, født 1916 i Ås

B.Com. fra London universitet (The London School of Economics and Political Science, 1939). Praksis fra skoleverket. Direktør Norsk Gallup Institutt A/S 1946-1988.

Startet Gallup institutt på Island, drev Gallup-instituttet i Danmark fra 1957.

Visepresident i WAPOR (World Association for Public Opinion Research), 1954-56
president 1956-58. Oppdrag som free-lance konsulent 1988-94. Utgitt boken
"Innføring i sosialøkonomi, 1945. Ukentlige artikler i pressen i tiden som Gallup-direktør.

Prosjektleder:

Spesialrådgiver Jan Eidi, født 1929 i Bergen

Norges kommunal- og sosialhøgskole, 1953, Bergen lærerhøgskole, 1956,
voksenpedagogikk Universitetet i Oslo, 1971.

Praksis: Skoleverket, NRK-Fjernsynet, 34 år studieinspektør, områderektor,
spesialrådgiver i Folkeuniversitetet. Styremedlem Norsk Fjernundervisning 1981-89, nestformann Bedriftsøkonomisk Institutt's samarbeidende høyskoler, 1978-80.

Utviklet bl.a. prosjektene "Hva er et meningsfylt liv?", 1980, "Hvordan skaffe arbeid, utdanning og positiv fritid for arbeidsløse?", 1984, "Hvem blir politikere og hvorfor?", 1985. Utgitt "Hvordan lese leksrer?", 1962. Pensjonert fra 1. jan. 1995

Prosjektperiode:

Forskerårsverk:

Januar 1995- Desember 1996

6 år inkl. registreringspersonell

Prosjektets formål:

Hovedmålet er å skaffe en oversikt over følgende 7 prosjektoppgaver:

1. Intervjuundersøkelsen "Hva hendte i vår kommune under okkupasjonen?"
12.000 nordmenns syn på 80 spørsmål om levekår, svartebørs, tyskerarbeid, tyskerjenter, NS-folk, frontkjempere, hjemmefronten, sabotører, rettsoppgjøret, idoler fra krigsårene, om de hørte ulovlig på nyhetene fra London. Kryss-sortert på alder, yrke, fylke, kommune.
2. Tyske anlegg og aktiviteter i alle kommuner i Norge i krigsårene 1940–1945. Opplysningene skal samles inn av personer/grupper som opplevde krigen, og som var godt kjent på sine hjemsteder dengang. Kartlegging av forsvarsanlegg, tysk adm. med oppgaver over beslaglagte skoler, bedehus, boliger, lagersteder, deres sosiale liv, ferie/feststeder, monumenter, gravplasser, fengsler, fangeleirer m.m.
3. Tidligere medlemmer av Nasjonal Samling har fra oktober 1994 startet et innsamlingsarbeid for at vi på kart kan dokumentere partiets adm. kontorer, møtesteder, stevne- og leirplasser, NS-skoler, landtjeneste- og onnehjelpsleirer, hird- og frontkjemperkontorer og vervekontorer, minnesmerker reist evt. ødelagt.
- x 4. Dataregistrering av 5.500 frontkjempere som gjorde tysk krigstjeneste fra januar 1941 på Østfronten. 902 falt. Arrestert og fengslet etter kapitulasjonen. Oppgave over alder, bostedskommune, fylke, yrke, enhet, kampsteder. Det var totalt ca. 15.000 søkere til fronttjenesten. Alle navn utelates.
5. Ex-offiser og rektor Arne R. Haraldstad (86) har registrert 101 steder Arbeidstjenesten hadde leirer med 49.410 innkalte. Frivillig arbeidstjeneste fra 1940, tvungen fra 1941, for kvinner i 1941–42. Sabotert fra starten av, blokade fra hjemmefronten fra sommeren 1944. Samfunnsmessige arbeidsoppgaver, militært mønster.
6. Norges Hjemmefrontmuseum oppgir at det var ca. 40.000 i hjemmestyrkene og ca. 10.000 uvepnede. Forskeren Sverre Kjelstadli samlet navn på mange før sin tidlige bortgang. Var organisert i 22 distrikter etter militær oppbygging underlagt Forsvarets Overkommando i London. Forhandler om å registrere deltakerne på demografiske data.
7. Kartlegging av de 8.600 krigsbarn med norsk mor og tysk far i samarbeid med Norsk Krigsbarnforbund v/ leder Alvhild Jarnes, 5392 Storebø i Hordaland. 350 medlemmer i 1995. Har årsmøter, fylkesårsmøter. Kontingent kr. 250 pr. år. Det vil ikke bli nevnt navn på mor, far eller barn. Dataregistrering av fødselsår for mor, barn evt. far, bostedskommune, fylke, evt. yrke.

Dokumentasjonssenter i Nedre Eiker med Stein Ugelvik Larsen som faglig leder:

Vi har siden august samarbeidet med Nedre Eiker kommune om utsendelse av spørreskjemaer og statistisk bearbeiding av svar. Kommunen er interessert i å opprette et dokumentasjonssenter for å registrere faktadata fra okkupasjonsårene i samarbeid med forskningsmiljøer med amanuensis Stein Ugelvik Larsen, Universitetet i Bergen, som faglig leder. Hans store forskningstiltak er "Nasismen i Norge". Nedre Eiker kommune stiller lokaler i Mjøndalen med EDB-utstyr og 3–4 personer til å kode og registrere grunnlagsmaterialet. Samarbeid med Arbeidsformidlingen i Eiker.

Fremdriftsplan:

Vi har fastsatt en tidsramme på to år fra 2. januar 1995 til 31. desember 1996. Samtlige 439 ordførere i Norge er blitt bedt om å skaffe oss aktuelle navn på organisasjoner/personer som kan skaffe opplysninger om tyskernes aktiviteter. Ved evt. mangel på svar må vi foreta purringer, egeninnsamling av navn overfor historielag, eldreråd, eldresentra, pensjonistforeninger, Mil.org.-grupper o.a. for at kartleggingen skal bli komplett for samtlige kommuner. Målsettingen er at medio 1996 vil kartmateriellet med 70 karttegn/piktogrammer være ferdigstilt for trykking av kart i samarbeid med forlag.

Kostnadsplan og finansiering:

På prosjektrådets styremøte 2. desember 1994 i Oslo ble det vedtatt et budsjett kr. 406.000 for prosjektene 2, 3, og 4. Prosjekt nr. 1 er delfinansiert av Kirke-, forsknings- og utdanningsdepartementet, Norsk Hydro og Folkeuniversitetet.

Prosjektrådet har søkt Norsk kulturråd om kr. 203.000 og arkitekt Eugen Nielsens Stiftelse om samme beløp for årene 1995 og 1996.

Dessuten har prosjektrådet sendt søknad til Fylkesordførerne i Norge om tilskudd. Aust-Agder fylkeskommune har i brev av 2. februar vedtatt å bevilge kr. 21.500 som en andelsstøtte til prosjektet.

Søknad om støtte til publisering fra Norges forskningsråd:

Vi søker med dette støtte til en bok på 256 sider i format 24 x 16 cm. Opplag 3.000:

Tekstbehandling:	kr. 40.000
Fotosetting:	" 18.000
Repro og trykk:	" 82.000
Innbinding:	" 16.000
Lay out:	" 13.000
Moms 23 %	" 38.870
<u>Sum</u>	<u>kr.207.870</u>

Vi søker Norges Forskningsråd om tilskudd på 75% av beløpet: Kr. 155.900

Prosjektsammendrag:

"Norge under okkupasjonen" er et prosjekt som omfatter følgende 7 deler:

1. "Hva hendte i vår kommune under okkupasjonen?". Pr. i dag svar fra ca. 12.000 skoleelever i ungdomsskolen, videregående skoler og folkehøgskoler i hele landet. De er instruert av sine respektive lærere og intervjuer personer over 65 år om deres opplevelser og levetilstand under krigen, deres syn på forskjellige forhold og grupper. Denne undersøkelse er støttet av KUF og Norsk Hydro A/S, og skal fremlegges før Frigjøringsjubileet. Omfattes ikke av denne søknaden.

2. Undersøkelse som vi med dette søker støtte for med formål å skape et kartverk på kommunebasis over tyske anlegg og sosiale aktiviteter. Et vellykket prøveprosjekt har vært gjennomført i kommunene Tjøme og Sandefjord. For prosjektbeskrivelse se bilag: "Orientering til studiegruppene" samt egen studieplan for lokale grupper i samarbeid med interesserte studieorganisasjoner.

3. Nasjonal Samlings virksomheter i kommunene. En arbeidsplan fra Einar J. Rustad og Bjørn Østring som stukturerer partiets aktiviteter i landets kommuner 1940-45.

Opplysninger fra tidligere NS-medlemmer i fylkene og fra telefonkataloger på UB fra årene 1940-1945 med adresser for kontorer m.m.

4. Registrering av frontkjemperne i samarbeid med Riksarkivet og Knut Baardseth som på data har bygget opp et register over frontkjempere.

5 Arbeidstjenesten i Norge i årene 1940-1945 ved rektor Arne R. Haraldstad

6. Hjemmestyrkene i Norge. Dataregistrering av Norges Hjemmefrontmuseums arkiv.

7. Krigsbarna i Norge med norsk mor og tysk far. Samarbeid med Riksarkivet v/ riksarkivar John Herstad som kontakter Datatilsynet.

Samarbeidspartnere:

Statens kartverk, Riksantikvaren, Forsvarsmuseet, Norges Hjemmefrontmuseum, Statens bygningstjeneste, Norsk lokalhistorisk institutt, Riksarkivet, Statens Eldreråd, lokale historielag, veterangrupper og interesserte privatpersoner.

Nytteverdi:

Ifølge ovennevnte myndigheter og institusjoner er det et forsømt område i vår okkupasjonshistorie at den omfattende virksomhet som ble bygget opp i Norge under krigsårene, ikke er tilfredsstillende registrert.

Fremdeles lever mulige informanter, nemlig personer som kunne iakta tyskernes, NS og Arbeidstjenestens, hjemmestyrkenes aktiviteter i sine respektive kommuner. Men det tynnes i rekkene. Det er på høy tid at grunnlagsmaterialet for de fem Norges-atlasene lages, slik at Statens kartverk kan ta fatt på produksjonen.

Offentliggjøring:

Prosjektet vil bli offentliggjort gjennom boken i opplag 3.000, dagspressen, nasjonale og regionale medier, artikler i fagtidsskrifter, foredrag, deltaking i debatter, delrapporter og hovedrapporter i samarbeid med interesserte forlag.

Vedlegg

A: Plan for kartlegging av tyskernes fysiske og sosiale aktiviteter i Norge 1940-45 og brev til Norges 439 ordførere av 2/1 1995

B: Studieplan for kartleggingsgruppene i samarbeid med organisasjoner.

C: Plan for kartlegging av Nasjonal Samlings aktiviteter under okkupasjonen v/ Einar J. Rustad og Bjørn Østring, Oslo.

D: Plan for kartlegging av Arbeidstjenesten i Norge v/ Arne R. Haraldstad, Askim

E. Prosjektet "Hva hendte i vår kommune under okkupasjonen?"

F. Universitetet i Bergen v/ førsteamanuensis Stein Ugelvik Larsen

G. Universitetet i Oslo v/ professor Ole Kristian Grimnes

H. Statsstipendiat Ragnar Ulstein, Emblem, Ålesund

I. Statens Kartverk i Vestfold v/ fylkeskartsjef Per Chr. Asbjørnsen

J. Det kgl. Sosial og Helsedepartement. Eldrerådene.

K. Tjøme kommune v/ ordfører Roar Tandberg og prosjektleder Leif Unger Norveel

L. Norges Forsvarsforening v/ president Thor Knudsen

M. Presseklipp og brev om prosjektene

Med vennlig hilsen

Bjørn Balstad
styreleder (sign.)

Jan Eidi
prosjektleder

Hva hendte i vår kommune under okkupasjonen?

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Instruks til intervjuerne

Denne oppgave er å få de spurte til å svare akkurat det de mener om de enkelte spørsmål, uten at du påvirker dem på noen måte. Du kan påvirke ved å velge ord, ved å vektlegge enkelte ord eller ved å gjøre visse ord. Det må du ikke gjøre. Les opp spørsmålene nøyaktig som de står uten å tilføye noe eller hoppe over noe, på en enkel og naturlig måte. Du har ingen mening om spørsmålene når du intervjuer, men må bare registrere svarene, uansett hva de måtte være.

Spørsmål 1-7:

Denne er spørsmål som beskriver vedkommende, slik at vi kan underkaste materialet i grupper, når vi bearbejder - f.eks. hva kvinnene mener, hva 65-74 åringerne har sagt, bosatt i Rogaland osv.

Hvor starter du å spørre den du intervjuer?

Spørsmål 1-7 tar sikte på å klassifisere den spurte

1. Er du i gruppen 65-74 år, 75-84 eller 85 år og mer?

65-74 år = 1
75-84 år = 2
85 år og mer = 3

2. Bodde du under okkupasjonen lengst tid i Oslo, Bergen, Trondheim, i en annen by, i tettbygd strøk, på landet, eller i utlandet?

Oslo, Bergen, Trondheim = 1
En annen by = 2
Tettbygd strøk = 3
På landet = 4
I utlandet = 5

3. Var du under okkupasjonen elev, lærling, student, bonde, annen selvstendig næringsdrivende, ansatt i privat produksjon, på privat kontor, i handel, i stat eller kommune, hadde du annet yrke, var hjemmearbeidende husmor eller arbeidsløs?

Elev, lærling, student = 0
Bonde = 1
Annen selvstendig = 2
Privat produksjon = 3
På privat kontor = 4
Handel = 5
Stat, kommune = 6
Annet yrke = 7
Hjemmearbeidende husmor = 8
Arbeidsløs = 9

4. Hvilket fylke bodde du lengst i under okkupasjonen?

Denne er såkalte forutskode spørsmål. Sett en tydelig ring rundt tallet under det svaret som passer, f.eks. slik:

(1) Intervjuer: Dette er bare tenkte eksempler på avmerkinger.)

Spørsmål		Svaralternativer			
Spørsmål	Svaralternativer	Ja	Nei	Ute	Ute
		1	2	3	4
1. Fik du litt mat under okkupasjonen?		1	2	3	4
10. Synes du det var godt å høre noe på radioen?		1	2	3	4
11. Hva fikk man ikke ha?		1	2	3	4

Spørsmål 74 - 84 er såkalte åpne spørsmål

Denne er spørsmål som du skal svare på. Her må du skrive ned det du svarer på de åpne plassene under spørsmålet. Det kan hende du får så lange svar at du ikke kan skrive alt sammen. Da må du skrive ned stikkord som beskriver det du svarer på. Det er ikke lett. Prøv å få frem det som er viktigst.

Spørsmål 85 - 90: I ettertid

4. Hvilket fylke bodde du lengst i under okkupasjonen?

Oslo	= 1	Rogaland	= 11
Akershus	= 2	Hordaland	= 12
Oslo	= 3	Saga og Fjordane	= 13
Hedmark	= 4	Møre og Romsdal	= 14
Oppland	= 5	Sør-Trøndelag	= 15
Buskerud	= 6	Nord-Trøndelag	= 16
Vestfold	= 7	Nordland	= 17
Telemark	= 8	Trøndelag	= 18
Aust-Agder	= 9	Finnmark	= 19
Vest-Agder	= 10	Utenfor Norge	= 20

5. Kjønn

Mann 1
Kvinne 2

6. Hvilken kommune bodde du lengst i under okkupasjonen?

(kommunens navn i dag)

7. Denne besvarelse av spørrestkjemaet kommer fra

(kommunens navn)

Denne er en utvalgt del av materialet som tar sikte på å finne ut hva som hendte i de enkelte kommunene under krigen 1940-1945. Den er utvalgt på grunnlag av at den er viktig for å forstå hva som skjedde i de enkelte kommunene under krigen. Den er utvalgt på grunnlag av at den er viktig for å forstå hva som skjedde i de enkelte kommunene under krigen. Den er utvalgt på grunnlag av at den er viktig for å forstå hva som skjedde i de enkelte kommunene under krigen.

Spørsmål		Svaralternativer			
Spørsmål	Svaralternativer	Ja	Nei	Ute	Ute
		1	2	3	4
8. Fik du litt mat under okkupasjonen slik at det ikke gikk ut over din helse?		1	2	3	4
9. Drev din familie noen form for matvare, som å holde gris, kyllinger, dytter, poteter eller grønnsaker?		1	2	3	4
10. Synes du det var godt å høre noe på radioen?		1	2	3	4
11. Men fikk man ikke ha?		1	2	3	4
12. Tobakksmat var rasjonert. Var det et savn for deg?		1	2	3	4
13. Synes du det var vanskelig å være en god erstatning for vanlig mat?		1	2	3	4
14. Det var knapphet på mange varer under okkupasjonen. Synes du innbyggerne sørget for en rimelig forsyning av slike?		1	2	3	4
15. Det var lite kjøtt å få. Synes du kjøttet ble fordyret?		1	2	3	4
16. Brukte husmødrene mye tid på å stå i kø?		1	2	3	4
17. Måtte husmødrene bruke mye tid på å sy om eller vende løy, om dyneløst til løy og skjorter?		1	2	3	4
18. Mener du at det var forholdsvis lite berøringstid blant nordmenn under okkupasjonen?		1	2	3	4
19. Mener du at samholdet mellom kommunens innbyggere var ekstra godt under okkupasjonen?		1	2	3	4
20. Kjenner eller kjenner du noen som arbeidet på tyske anlegg?		1	2	3	4
21. Hadde barna vanlig skolegang på den tiden da de var i skole under okkupasjonen?		1	2	3	4
22. Fik barna i noen periode øvenskoleoppgaver eller skolearbeid på skolen?		1	2	3	4
23. Var det noe som var vanskelig under okkupasjonen?		1	2	3	4
24. Bygget tyskerne noen forsyningsanlegg i kommunen hvor de bodde under krigen?		1	2	3	4
25. Besøkte tyskerne skoler, kontorbygninger, legebogstaver og lignende under krigen?		1	2	3	4
26. Var det noen tyske militære aktivitet i kommunen?		1	2	3	4
27. Var det noen tyske flyangrep og/eller stridsskudd i kommunen?		1	2	3	4
28. Var det noen tyske soldater plassert i kommunen?		1	2	3	4
29. Var det noen tyske militære mål der?		1	2	3	4
30. Ble noen av kommunens lærere arrestert eller sendt vekk av tyskerne?		1	2	3	4
31. Var det noen norske sabotasjehandling i kommunen?		1	2	3	4
32. Ble noen av kommunens beboere tatt av tyskerne?		1	2	3	4
33. Var det plakater med innholdet "Skut bli den som..."		1	2	3	4
34. Ble noen av kommunens jorder konfiskert eller sendt til Tyskland?		1	2	3	4
35. Kjennte du noen jorder som døde i tysk tjeneste?		1	2	3	4
36. Måtte du og/eller din familie evakuere noen fra hjemmet noen gang?		1	2	3	4
37. Mener du den kommune ble godt styrt under okkupasjonen?		1	2	3	4
38. Kjenner du til om noen i kommunen ledet eller var involvert i motstand under okkupasjonen?		1	2	3	4
39. Var det noen NS-medlemmer i kommunen ledet?		1	2	3	4
40. Var det noen NS-medlemmer blant lærerne i den kommune?		1	2	3	4
41. Var det noen NS-medlemmer blant prestene i den kommune?		1	2	3	4

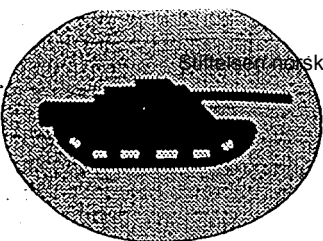
Spørsmål		Svaralternativer			
Spørsmål	Svaralternativer	Ja	Nei	Ute	Ute
		1	2	3	4
42. Var det noen tyske og/eller jødiske leiligheter i den kommune?		1	2	3	4
43. Var tyske soldater vanligvis høflige?		1	2	3	4
44. Smakket du noen gang med en tysk kvinne?		1	2	3	4
45. Skapte tyskerne mange arbeidsledighet?		1	2	3	4
46. Arbeidet noen av kommunens innbyggere i tjeneste hos det tyske flyvåpenet i NS?		1	2	3	4
47. Mange norske kvinner og menn fikk arbeid i tyske virksomheter?		1	2	3	4
48. Var noen som gikk med binders, red og/eller H 7 merket for å være NS?		1	2	3	4
49. Fik du få god mat?		1	2	3	4
50. Du på tyskerne fra London i den tiden da det var straffbart for andre enn NS-medlemmer å høre på radio?		1	2	3	4
51. Døkk du i bokstaven av kinnene?		1	2	3	4
52. Opplevde du ordet "Jøder" som en haderbetegnelse?		1	2	3	4
53. Var du noen gang redd for å bli arrestert av tyskerne?		1	2	3	4
54. Var det om noe eller av angivelser i den kommune?		1	2	3	4
55. Var det ute for noen bestemt hendelse under okkupasjonen som gjorde deg redd?		1	2	3	4
56. Døkk du skilt i lokal arbeidstid med okkupasjonsmatten?		1	2	3	4
57. Døkk noen av kommunens beboere i hjemmet, eller blant "Gutta på skauen", som englandsdamer eller som partiskaper sammen med russere?		1	2	3	4
58. Døkk noen av kommunens innbyggere som korrupsjon på distrikten mot russene?		1	2	3	4
59. Var det arbeidsløshet i den kommune under okkupasjonen?		1	2	3	4
60. Var det noen av disse vanlige oppgaver som skilte ut og/eller var vanskelig?		1	2	3	4
61. Måtte du flykte til utlandet under okkupasjonen, eller på i dekkning, døkk du i hjemmet, tyske og/eller distribusjon du å gjøre, var lenget, eller var lenget?		1	2	3	4
62. Måtte du flykte til utlandet under okkupasjonen, eller på i dekkning, døkk du i hjemmet, tyske og/eller distribusjon du å gjøre, var lenget, eller var lenget?		1	2	3	4
63. Måtte du flykte til utlandet under okkupasjonen, eller på i dekkning, døkk du i hjemmet, tyske og/eller distribusjon du å gjøre, var lenget, eller var lenget?		1	2	3	4
64. Måtte du flykte til utlandet under okkupasjonen, eller på i dekkning, døkk du i hjemmet, tyske og/eller distribusjon du å gjøre, var lenget, eller var lenget?		1	2	3	4
65. Måtte du flykte til utlandet under okkupasjonen, eller på i dekkning, døkk du i hjemmet, tyske og/eller distribusjon du å gjøre, var lenget, eller var lenget?		1	2	3	4
66. Måtte du flykte til utlandet under okkupasjonen, eller på i dekkning, døkk du i hjemmet, tyske og/eller distribusjon du å gjøre, var lenget, eller var lenget?		1	2	3	4
67. Måtte du flykte til utlandet under okkupasjonen, eller på i dekkning, døkk du i hjemmet, tyske og/eller distribusjon du å gjøre, var lenget, eller var lenget?		1	2	3	4
68. Måtte du flykte til utlandet under okkupasjonen, eller på i dekkning, døkk du i hjemmet, tyske og/eller distribusjon du å gjøre, var lenget, eller var lenget?		1	2	3	4
69. Måtte du flykte til utlandet under okkupasjonen, eller på i dekkning, døkk du i hjemmet, tyske og/eller distribusjon du å gjøre, var lenget, eller var lenget?		1	2	3	4
70. Måtte du flykte til utlandet under okkupasjonen, eller på i dekkning, døkk du i hjemmet, tyske og/eller distribusjon du å gjøre, var lenget, eller var lenget?		1	2	3	4
71. Måtte du flykte til utlandet under okkupasjonen, eller på i dekkning, døkk du i hjemmet, tyske og/eller distribusjon du å gjøre, var lenget, eller var lenget?		1	2	3	4
72. Måtte du flykte til utlandet under okkupasjonen, eller på i dekkning, døkk du i hjemmet, tyske og/eller distribusjon du å gjøre, var lenget, eller var lenget?		1	2	3	4
73. Måtte du flykte til utlandet under okkupasjonen, eller på i dekkning, døkk du i hjemmet, tyske og/eller distribusjon du å gjøre, var lenget, eller var lenget?		1	2	3	4

Spørsmål 82-92: Her vil vi gjerne høre din innstilling til 9 forskjellige grupper under okkupasjonen.

Var du meget innvirket, innvirket, litt innvirket, eller meget innvirket?	Megget innvirket	Innvirket	Litt innvirket	Megget innvirket	Totallyt innvirket	Var ikke innvirket
62. Tyskere	1	2	3	4	5	6
63. Sabotører (de norske som f.eks. sprengte skip, broer, fabrikkar og konserter)	1	2	3	4	5	6
64. Nasjonal Samling (NS)	1	2	3	4	5	6
65. London-eksilgruppen	1	2	3	4	5	6
66. Frivillige	1	2	3	4	5	6
67. Hjemmefronten	1	2	3	4	5	6
68. Entreprenører som påtok seg arbeid for tyskerne	1	2	3	4	5	6
69. Folk som arbeidet knyttet til disse entreprenørene	1	2	3	4	5	6
70. Angivere	1	2	3	4	5	6
71. Jøder som gikk med tyskere	1	2	3	4	5	6
72. Folk som lynte på straffebank	1	2	3	4	5	6
73. De såkalte stipende	1	2	3	4	5	6

Spørsmål 74-84: Åpne spørsmål	
74. Hva synes du var vanskelig ved rettsoppgjøret etter okkupasjonen?	
75. Hva synes du var bra ved rettsoppgjøret etter okkupasjonen?	
76. Hvilke grupper synes du ble rammet for strengt ved rettsoppgjøret etter krigen?	
77. Hvilke grupper synes du ble rammet av oppgjøret etter okkupasjonen, burde vært tatt med?	
78. Hvilke grupper synes du fikk for mild behandling ved oppgjøret?	
79. Hva gjorde størst inntrykk på deg av det som skjedde i den kommune under okkupasjonen?	
80. Hva synes du var positivt under okkupasjonen?	
81. Hva synes du var negativt under okkupasjonen?	
82. Hvilke tre norske personer berømt du mest under okkupasjonen?	
83. Hvorfor tror du så mange ble medlemmer av, eller sympatiserte med NS?	
84. Hva var den viktigste årsaken til okkupasjonen?	

Spørsmål 85-90: I ettertid		Svaralternativer		
Spørsmål	Svaralternativer	Ja	Nei	Ute
		1	2	3
85. Synes du det var riktig at det ble avsagt dommer etter okkupasjonen?		1	2	3
86. Synes du at tidligere NS-medlemmer fortsatt bør fordommes?		1	2	3
87. Ble barn av NS-konkrete mobber?		1	2	3
88. Synes du at jenter som hadde forhold med tyske soldater, fikk gjennomgå uforholdsmessig hardt?		1	2	3
89. Synes du det var riktig at de av disse jentene som hadde i Øst-Tyskland, i 40 år ble nektet å komme tilbake til Norge?		1	2	3
90. Synes du det var riktig at denne norske sypileire som arbeidet som korrupsjon for tyskerne?		1	2	3

NORGE UNDER OKKUPASJONEN

Prosjektråd: Direktør Bjørn Balstad, forfatteren Randi Bratteli, forsker Guri Hjeltnes, professor Tore Pryser, fylkesmann Håkon Randal
Styreleder: Bjørn Balstad, Oslo, Tlf: 22 14 12 05

Adresse: Prosjektleder Jan Eidi, Myggveien 26, 3218 Sandefjord, Tlf: 33 45 07 58
Bankgiro: 6490 10.97222 Postgiro: 0826 0916271

Oslo/Sandefjord, 2. januar 1995

Til ordføreren

Kartlegging av tyskernes aktiviteter i norske kommuner i årene 1940-1945

Vi viser til vedlegget som beskriver de arbeidsoppgaver vi tar sikte på å fullføre i 1995: Kartlegging av tyskernes fysiske og sosiale aktiviteter under okkupasjonen i samarbeid med Statens kartverk og Riksantikvaren. Når det gjelder medlemmene i vår prosjektgruppe, se informasjonen i brevhodet øverst.

Den dokumentasjon vi søker å fremskaffe, er ifølge myndighetene et forsømt område i vår nære samtidshistorie. Om noen år er det få som levde under okkupasjonsårene. Tiden er nå i ferd med å løpe fra oss.

Nye generasjoner vil snart spørre: Hva er de betongklossene og skyttergravene borti åsen? Når stammer de fra? Hvem bygget dem? Dette vil vi kartlegge i samarbeid med Statens kartverk i **samtlige kommuner i Norge**.

Vi ønsker å komme i kontakt med personer/organisasjoner som opplevde okkupasjonen i de enkelte kommuner, som er godt kjent i sine respektive kommuner, og som i ettertid kan gi opplysninger om tyskernes aktiviteter i løpet av de fem krigsårene.

Til dette skulle vi sette stor pris på å få Deres hjelp. Selv kunne vi tenke oss at en eller flere av følgende institusjoner/personer kunne være aktuelle:

- a) Historielag i kommunen.
- b) Eldrerådet, eldresenter, pensjonistforening eller interesserte privatpersoner
- c) Mil.org. - heimefrontgruppe av veteraner
- d) Kultursekretæren
- e) Kartsjefen
- f) Rådmannen
- g) Ordføreren

Vedlagt vil De finne et svarskjema som vi tør be Dem fylle ut og returnere oss snarest og senest innen 20.januar d.å. Vi ber om navn på 2 personer evt. organisasjoner. Da vil vi få opplysninger fra to uavhengige kilder for å kunne eliminere feilerindringer.

Det er viktig at samtlige 435 kommuner i landet er med i kartleggingen for at Statens kartverk skal kunne utarbeide et komplett: "Nasjonalatlas for Festung Norwegen"
På forhånd takk for hjelpen!

Med vennlig hilsen

Bjørn Balstad
styreleder (sign.)

Jan Eidi
Jan Eidi
prosjektleder

Kartlegging av NS-institusjoner

I forbindelse med at Statens kartverk skal lage et kart over NS-institusjoner av alle slag under okkupasjonen, har vi lovet å skaffe tilveie så mange opplysninger som mulig. I denne forbindelse vil vi være takknemlig om du kunne sende oss opplysninger om de fylker du kjenner. Det vi trenger, er følgende adresser:

Fylkeskontorer, partiet
Fylkeskontorer, Rikshirden
Fylkeskontorer, kvinneorganisasjonen
Fylkeskontorer, Kvinnehirden
Fylkeskontorer, ungdomsfylkingen
Kretskontorer for de samme organisasjoner.
Lagskontorer for de samme organisasjoner hvor slike fantes.
NSH (hjelpesorganisasjonen) kontorer
Faste møtesteder for de samme organisasjoner
Faste, f.eks. årlige stevneplasser
Faste, f.eks. årlige leirplasser
NS-skoler av alle slag
Faste landtjenesteleirer
Onnehjelpsleirer
Frontkjemperkontorer, også vervekontorer
Frontkjemperforlegninger
Hirdforlegninger
Monumenter reist av NS, ev. senere tatt ned
Germanske SS, kontorer
Germanske SS, faste møtelokaler
Germanske SS, skoler
Arbeidstjenesteleirer, mannlige
Arbeidstjenesteleirer, kvinnelige
Arbeidstjenestekontorer
Arbeidstjenestens skoler
Den frivillige NS-arbeidstjenestes leirer sommeren 1940
Eventuelle andre institusjoner

Vi ber deg sende de adresser du kan skaffe rede på. Send dem til en av oss. På forhånd hjertelig takk.

Bjørn Østring
Fjordveien 72 B,
1322 Høvik.

Einar J. Rustad
Golfstubben 8,
0756 Oslo-

Tjøme, 27.01.1995

Prosjektet
Norge under okkupasjonen

PRØVEKOMMUNE KRIGSMINNEREGISTRERING

Tjøme kommune har vært prøvekommune for registrering av tyskernes aktiviteter i lokalmiljøet under 2. verdenskrig.

Tjøme kommune har i dag ca. 4000 innbyggere (1940-45, ca. 2500) fordelt på tre større øyer. Arealet er ca. 38 km². Med beliggenhet ytterst i Oslofjorden var uforholdsmessig mye tyskere plassert i kommunen og aktivitetene var store.

Registreringen ble organisert i 4 studiegrupper som dekket hver sitt område. Disse ble ledet av en sekretær (lærere med fagbakgrunn er godt egnet) som koordinerte arbeidet.

Medlemmene i gruppene har vært personer over 65 år, som husker hvordan det var i kommunen under krigen. (Mil. org, siv. org. eller andre ressurspersoner).

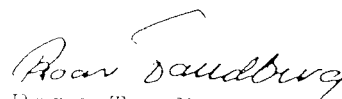
Det vil være avgjørende for resultatet at kommunen bidrar med tilfredsstillende kartmateriale.

Arbeidet ble gjennomført over 5 -6 studiekvelder, og i tillegg foretok medlemmene hver for seg undersøkelser i terrenget, spesielt med henblikk på riktig lokalisering av f.eks. stillinger og opservasjonsposter. Registreringsarbeidet gikk greit, uten nevneverdige problemer. I gruppene er det også skrevet ned historier og spesielle hendelser i dagliglivet i denne perioden som trolig vil bli utgitt i et samlet hefte.

Den samlede tyske aktiviteten vil også trolig bli samlet i et hefte som vil være et supplement til temakartet. Her er brukt andre kilder som: Vestfold i krig, Vestfold under krig og okkupasjon og annet materiale fra krigen. Arbeidet har også ført til at en har fått registrert alle krigsseilerne i kommune. Kartlegging og registreringsarbeidet har tatt ca. 3 måneder og har vært meget inspirerende, og gitt en kraftig heving av lokalkunnskapen for deler av befolkningen, samtidig med dette har Tjøme ungdomsskole (ca. 150 elever) vært med i forsøksprosjektet "Hva hendte i kommunen under krigen ?" Etter en ukes forarbeide i skolen gjennomførte elevene intervjurundene. Elevene var meget motivert for oppgaven.

Skolens arbeid avsluttes med en utstilling av "krigsgjenstander" i forbindelse med frigjøringsjubileet 8. mai, og en avslutningstur for avgansklassen og samtlige lærere til Auschwitz. Dette som et ledd i å skape sterke holdninger mot rasisme og en voksende tendens til ny-nazisme.

Leif Unger Norveel
prosjektleder

Roar Tandberg
ordfører